

Ради України – 2006. – № 44. – Ст. 433.

8. Про наближення законодавства держав-членів про етикетування, оформлення та рекламування продуктів харчування : Директиви Європейського Парламенту та Ради від 20 березня 2000 року № 2000/13/ЄС / Європейський Парламент та Рада.

9. Щодо обов'язкового зазначення на етикетці певних продуктів харчування деякої докладної інформації, окрім тієї, що передбачена у Директиві 2000/13/ЄС Європейського Парламенту та Ради : Директиви Комісії від 30 січня 2008 року

№ 2008/5/ЄС/ Європейський Парламент та Рада.

10. Про затвердження Технічного регламенту щодо правил маркування харчових продуктів : наказ Державного Комітету України з питань технічного регулювання та споживчої політики № 487 від 28.10.2010 р. / Державний Комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики // Верховна Рада України : офіційний сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0183-11>.

УДК 351.85(477)

В. Савіщенко,

кандидат педагогічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту права Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

**АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ
УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ОСВІТИ**

Історія розвитку людської цивілізації переконливо свідчить про те, що межа епох визначається виникненням суспільних, політичних, культурних та інших протиріч. Нині настає ера сьомого технологічного укладу, нові дослідження якого будуть визначатися синтезом нано-, біо-, інформаційних та когнітивних технологій. Втім існуюча система управління освітою не задовольняє потреби суспільства в наданні якісної освіти дітям, молоді та дорослим.

Україна має прекрасну педагогічну спадщину. Ідеї і погляди В. Сухомлинського, А. Макаренка, К. Ушинського використовуються в навчальних закладах багатьох розвинутих країн світу. Видатними українськими педагогами сучасності В. Андрущенко, Н. Дем'яненко, М. Євтухом, І. Зязюном, С. Калашніковою, Т. Левченко, В. Луговим, А. Сущенком та іншими обґрунтовані та розроблені шляхи вдосконалення освіти України. Але ці новачки широко не використовуються в практиці, адже стикаються з жорстким і застарілим механізмом державного управління. Тому ключовою проблемою постає питання вдосконалення адміністративно-правового механізму управління у сфері освіти.

Освіта є базисом еволюції не тільки особистості, а й нації та держави, визначальним чинником соціально-економічної, культур-

ної, наукової та політичної сфер життєдіяльності суспільства. В цьому процесі важливу роль необхідно віддати саме адміністративно-правовому механізму управління у сфері освіти, який є стійкою та складною структурою, що покликана підвищувати якість інтелекту нації і слідкувати за тим, щоб право на належну та якісну освіту було реально реалізовано та втілено в життя.

Питанню управління в системі освіти присвячено чимало наукових праць вітчизняних та зарубіжних учених, серед яких М. Білинська, Ю. Битяк, В. Гаращук, В. Крижко, А. Куріченко, В. Луговий, С. Майборода, О. Мельников, Н. Мирна, Л. Прокопенко, В. Сімонов, Г. Сидоренко та інші. Однак проблема адміністративно-правового механізму управління в системі освіти є малодослідженою, що й обумовлює надзвичайну актуальність теми статті.

Метою статті є науково-теоретичне дослідження адміністративно-правового механізму управління у сфері освіти України. Для реалізації цієї мети поставлені такі основні завдання: проаналізувати поняття «управління освітою», розглянути основні позиції учених стосовно визначення поняття «адміністративно-правовий механізм»; сформулювати поняття «адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти»; обґрунтувати шляхи вдоско-

налення адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти.

Термін «управління» у словниках тлумачиться як: 1) організаційна або керівна дія; 2) система органів влади; 3) сукупність приладів (інструментів), за допомогою яких управляють [1, с. 758]. Щодо дієслова «управляти», то під ним розуміють «відати, здійснювати, розпоряджатися справами, керувати роботою, регулювати хід будь-чого чи будь-кого» [1, с. 762]; «спрямовувати діяльність, роботу когось чичогось бути на чолі, виконувати, завершувати якусь справу» [2, с. 644]. Н. Кузьміна вважає, що це функція, вид діяльності, що спрямовується на керівництво людьми в найрізноманітніших угрупованнях, та галузь знань людини, що допомагає здійснити цю функцію [3, с. 111]. В. Лазарев переконливо довів, що «управління» – це безперервна послідовність дій, яка реалізується суб'єктом управління, в результаті якої формується об'єкт, яким управляют, встановлюються цілі спільної діяльності, визначаються засоби їх досягнення, інтегруються зусилля учасників і поділяється між ними робота [4, с. 53]. Деякі науковці вважають, що управління – це діяльність людей – суб'єктів управління, яка може бути охарактеризована як цілеспрямована сукупність дій, що забезпечують погодження і координацію спільної праці з метою досягнення суспільно значущих цілей та вирішення поставлених завдань [5, с. 5]. В ширшому значенні під управлінням, зазвичай, розуміють функцію організованих систем (соціальних, біологічних, технічних), що забезпечує збереження їх структури і впорядкування відповідно до закономірностей функціонування. Важливо зазначити, що соціальне управління відрізняється від інших видів управління тим, що здійснюється через вплив на свідомість і волю, мотивує людину щодо досягнення поставлених цілей. Цілеспрямована діяльність людей пов'язана з реалізацією інтересу як усвідомленої потреби, зумовленої матеріальним буттям, об'єктивно соціально-економічною структурою суспільства. Немає суспільства як складної самокерованої системи без управління, як немає соціального управління без волі, влади, авторитету. Влада виступає як функціональна властивість, іманентна якості соціальної організації, що реалізується через соціальне управління. Вона має здійснюватися на основі підпорядкованості та єдності волі учасників спільної діяльності. В такому контексті управління розглядається як організуюча діяльність держави, основною ознакою якої є влада. Цей вид управління називається державним, і

тільки воно забезпечує функціонування і розвиток суспільства як єдиного цілого [6, с. 218]. Також варто враховувати, що у процесі еволюції управління підтримує певну гармонію з усім суспільством, забезпечує приведення суспільства у стан, кращий за попередній. Концепція управління, яка передбачає врахування думки громадськості, сприяє виникненню почуття відповідальності кожного державного службовця та педагога за результат освіченості суспільства. На нашу думку, під управлінням необхідно розуміти сукупність різноманітних процесів регулювання та координації певної сфери суспільного життя, яка згідно з нормами законодавства, покладена на державні органи і враховує думку громадськості.

Складність вивчення адміністративно-правового механізму управління у сфері освіти ускладнюється тим, що відсутній єдиний підхід до трактування поняття «адміністративно-правовий механізм». Досить часто його вживають як синонім до понять «конституційно-правовий механізм», «соціально-правовий механізм», «механізм державного управління». Така неузгодженість у розмежуванні цих понять потребує їх ґрунтовного аналізу. Сам термін «механізм» (від гр. *mechanē* – знаряддя, пристрій) в юридичному контексті використовується в значенні «внутрішній устрій, система». Механізми державного управління виділяють відповідно до характеру факторів, які загалом здійснюють вплив на процес управлінської діяльності в державі [7, с. 116]. Також їх розрізняють і залежно від конкретних засобів, що використовуються [8, с. 421]. Привертає увагу широке розповсюдження думки науковців про комплексний характер механізму державного управління. Будь-який механізм управління, як зазначає Н. Мирна, повинен у повній мірі відображати взаємодію різних елементів управління, що мають ознаки стійких залежностей і причиннонаслідкових зв'язків. Тобто комплексний механізм мусить бути побудований як відносно самостійна система і необхідно визначити його структуру, встановити взаємозв'язок між елементами, проаналізувати їх функції та спроможність діяти цілеспрямовано зі своїми особливостями [9, с. 3]. Ми вважаємо, що це дає змогу державному управлінню реально впливати на процеси окремої сфери (у нашому випадку – освітньої), котрі відбуваються у державі. Без урахування зазначених складних особливостей механізму державного управління, на нашу думку, підпадає під сумнів узагалі його доцільність.

Цікаві погляди стосовно правового механізму висловила Н. Мирна, котра основною його властивістю визначила зв'язок з

конкретною ціллю та системну природу, що передбачає не автоматичне об'єднання нормативно-правових актів стосовно обраної сфери регулювання (у нас – освіня), а їх організовану та взаємопов'язану сукупність, спроможну забезпечити досягнення поставленої мети шляхом законної реалізації суб'єктами наявних інтересів [9, с. 6]. Доволі дискусійним, на наш погляд, є трактування Т. Чеканової поняття «адміністративний механізм управління». Під ним учений розуміє всю діяльність органів публічної влади, яка побудована на жорсткому підпорядкуванні об'єктів управління, на суворому виконанні вказівок, що здебільшого засновано на примусі [10, с. 16]. Зазначимо, що в контексті гуманізації правової доктрини та освіти примус у цивілізованому суспільстві має відходити в минуле. Замість нього в юридичній лексиці, філософії права, юридичній практиці мають з'являтися такі категорії, як відповідальність, порядність, гуманність. Крім того, концепція гуманізації освіти вимагає визнання найвищою цінністю учнів (студентів), а також і педагогічних працівників. Тому неможливо будувати гуманізовану освітню систему методом примусу. В арсеналі управлінців мають бути засоби демократичного гуманного управління.

Значно розширив розуміння досліджуваного поняття І. Голосніченко, визначивши сукупністю адміністративно-правових засобів, за допомогою яких здійснюється вплив на відносини, що виникають у процесі реалізації державної виконавчої влади. При цьому науковець до структурних елементів досліджуваного поняття відносить норми адміністративного права, адміністративно-правові відносини, акти тлумачення норм адміністративного права й акти реалізації адміністративно-правових норм та відносин [11, с. 14]. Л. Коваль до них ще обов'язково включає суб'єктів [12]. С. Гончарук під «адміністративно-правовим механізмом» розуміє систему адміністративно-правових засобів (елементів), за допомогою яких здійснюється правове регулювання (впорядкування) суспільних відносин у сфері державного управління [13, с. 23]. Цінним, на наш погляд, є сформульоване визначення адміністративно-правового механізму Т. Коломоєць. Учений розкриває його як сукупність правових засобів, за допомогою яких здійснюється правове регулювання суспільних відносин у сфері адміністративного права [14, с. 23].

А. Куріченко уточнила сутність поняття «механізм управління освітою», визначивши його структурні елементи: 1) моделювання особистостей, котрі навчаються; 2) вірогідне

передбачення помилок, успіхів та результатів; 3) інвестування зусиль у подолання проблематичних ситуацій в умовах взаємопрямованої та взаємозумовленої діяльності учасників освітніх процесів; 4) орієнтація на саморозвиток тих, хто навчається за допомогою мотивації, рефлексії, емпатії; 5) забезпечення здорового психологічного управління; 6) дотримання демократичної політики; 7) прагнення до усунення конформізму; 8) детермінованість на загальноприйнятій цінності; 9) налагодження етичного кодексу взаємовідносин між усіма учасниками освітніх процесів [17, с. 24].

Орієнтирами для розробки ефективного адміністративно-правового механізму управління у сфері освіти України мають стати: 1) розроблені ЮНЕСКО Міжнародна класифікація освіти, в основу якої покладені два критерії (рівні та галузі освіти); 2) визнані в планетарному масштабі освітні пріоритети (збільшення охоплення населення освітою, забезпечення освіти протягом життя, рівний доступ до якісної освіти? посилення ролі держави в гарантуванні справедливості в здобутті освіти, гуманізація та демократизація освіти, оновлення змісту, форм, методів і засобів навчання, підвищення професійної компетентності викладачів та ін.).

В Україні управління освітою здійснюється через органи державної влади: Міністерство освіти і науки, інші центральні органи виконавчої влади, яким підпорядковані навчальні заклади. Органи управління навчального закладу визначаються законами, а також типовим положенням про заклад, а конкретні форми управління – його статутом. Органи державного управління освітою взаємодіють з органами громадського самоврядування. До них належать: загальні збори (конференція) навчального закладу; районна, міська, обласна конференція педагогічних працівників; Всеукраїнський з'їзд працівників освіти, освітянські об'єднання; студентське самоврядування; піклувальні (наглядові) ради. З огляду на світові рейтинги навчальних закладів та розроблені Організацією економічного співробітництва і розвитку (ОЕСД) індикатори моніторингу і порівнянь у сфері освіти (результати освіти й навчання; фінансові та людські ресурси, що інвестуються в освіту; доступ до освіти; навчальне середовище й організація навчальних закладів), необхідно визнати, що існуючий адміністративно-правовий механізм управління у сфері освіти України потребує негайного вдосконалення.

Отже, аналіз теоретико-правової літератури, наукових досліджень та стану функціонування системи освіти дозволяє

стверджувати, що до визначення поняття «адміністративно-правовий механізм управління в сфері освіти» необхідно підходити з урахуванням наукового надбання педагогіки, менеджменту та права. Синтез цих наук у сфері управління освітою, дозволяє визначити основні елементи (особливості) досліджуваного феномену: 1) педагогічний, 2) правовий, 3) адміністративно-управлінський.

Педагогічна складова поняття «адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти» полягає у визначенні мети функціонування цього механізму. Оскільки предметом сучасної педагогіки є всебічний розвиток особистості в умовах її виховання, а найвищою цінністю – дитина, то її діяльність адміністративно-правового механізму повинна бути орієнтована на дитину (учня, студента), сучасні педагогічні концепції, технології, методи, форми.

Правова складова перебуває у тісному взаємозв'язку з попередньою (педагогічною) складовою. Засобами функціонування адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти ми вважаємо нормативно-правові акти. Вони повинні будуватися на педагогічних знаннях – знаннях про особистість, її унікальність і неповторність, педагогічні принципи, сучасні форми і методи навчання. Педагогічні Закони повинні «пронизувати» Закони юридичні. Проблема вдосконалення нормативно-правової бази у сфері освіти, приведення її до європейських стандартів постала вже давно. Отже, правова складова, під якою ми розуміємо демократичні, узгоджені між собою, педагогічно обґрунтовані, орієнтовані на інтереси Людини нормативно-правові акти, визначають вектор діяльності адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти.

Адміністративно-управлінська складова поняття «адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти» полягає в розподілі функцій і повноважень між органами державного управління освітою та громадськістю; виборі стиля, принципів, методів керівництва і управління системою освіти. Педагогічна і правова складові адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти реалізуються через суб'єктів – державних службовців, керівників навчальних закладів, представників громадськості. Адміністративно-управлінська складова має важливе концептуальне значення, адже механізм управління має функціонувати не заради самого себе, а для Людини (вихованця, учня, студента), для створення умов практичного використання педагогічних новацій. Досвід показує, найпрогресивніші педагогічні концепції,

технології досить швидко знаходять своє застосування в розвинутих країнах світу. Втім, вітчизняна педагогічна практика відсталала від педагогічної науки. Причин багато. Одна з них – бюрократизм, існування необґрунтованої кількості державних службовців у сфері освіти, управлінь і відділів, складна і повільна процедура оновлення системи освіти. В той час, коли в Європі, США, Японії та інших країнах вже реалізовані такі педагогічні новації, як концепція навчання впродовж всього життя, гуманізація та гуманітаризація освітнього простору, орієнтація освіти на формування компетентностей, узгодження ринку праці з професійною освітою, дистанційне навчання, вітчизняна педагогічна практика тільки використовує їх елементи. Такий обов'язок повинен бути покладений не лише на педагогів, а й на органи державної влади, які безпосередньо несуть відповідальність за рівень освіти населення. Надання значущості також потребують органи громадського самоврядування (студенти, учні, батьки, педагоги) в освіті.

Основні засади управління освітою в Україні визначені у Законі України «Про освіту» [18]. Так, у ст. 10 сказано, що в Україні для управління освітою створюються система державних органів управління і органи громадського самоврядування. По суті, це є підтвердженням принципу, що визначений у ст. 6 цього Закону: поєднання державного управління і громадського самоврядування в освіті.

Аналіз нормативно-правової бази, наукових праць та практичний досвід дає можливість сформулювати авторське визначення поняття «адміністративно-правовий механізм управління у сфері освіти». В його основу ми покладемо розглянуті вище структурні елементи, синтез категорій «управління», «механізм», «освіта», «право». Отже, адміністративно-правовий механізм управління у сфері освіти – це система взаємодії органів державної влади, керівників навчальних закладів та громадськості, яка регламентується нормативно-правовими документами і спрямована на досягнення пріоритетних цілей функціонування та розвитку освіти.

До ознак адміністративно-правового механізму управління у сфері освіти відносимо: 1) регулювання – корегування відносин освітніх процесів (навчання, виховання, професійної, наукової та загальнокультурної підготовки їх учасників); 2) колективність – проявляється через колективну діяльність державних службовців, керівників навчальних закладів та педагогів; 3) постійність – постійне координування та регулювання

діяльності навчальних закладів; 4) імперативність – має вплив на взаємовідносини у сфері освіти, підпорядковує волю учасників, формуючи її; 5) педагогічність – механізм управління, орієнтований на творчо-інноваційний розвиток освіти, її гуманізацію та демократизацію.

Як передбачено в Національній доктрині розвитку освіти, необхідно запровадити управлінські механізми розвитку освіти [19]. Незважаючи на те, що дане положення набуло чинності ще 10 років тому, воно донині не втрачає своєї актуальності. Ми абсолютно згодні, що потрібно приймати заходи щодо безперервного вдосконалення системи управління сферою освіти, а ще точніше – створити покращену модель, яка буде відкритою та демократичною. Модернізувати управління освітою відповідно до Національної доктрини розвитку освіти можна за допомогою оптимізації державних управлінських структур, децентралізації управління; перерозподілу функцій та повноважень між центральними і місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування та навчальними закладами; переходу до програмно-цільового управління; поєднання державного і громадського контролю; запровадження нової етики управлінської діяльності, що базується на принципах взаємоповаги, позитивної мотивації; прозорості розроблення, апробації і затвердження нормативно-правових документів; створення систем моніторингу ефективності управлінських рішень, їх впливу на якість освітніх послуг на усіх рівнях; організації експериментальної перевірки та експертизи освітніх інновацій; впровадження новітніх інформативно-управлінських і комп'ютерних технологій; демократизації процедури призначення керівників навчальних закладів, а також їх атестації; вдосконалення механізму ліцензування, атестації та акредитації навчальних закладів; підвищення компетентності управлінців усіх рівнів; більш широкого залучення до управлінської діяльності талановитої молоді, виховання лідерів у сфері освіти. На нашу думку, можна додати і такі заходи щодо забезпечення ідеалізації механізму управління освітою: стимулювання педагогів до підвищення педагогічної майстерності; акцент на традиційних та культурних цінностях суспільства в управлінні всіма освітніми процесами; забезпечення внесення новітніх технологічних досягнень у діяльність навчальних закладів усіх типів, рівнів акредитації і форм власності; активне міжнародне співробітництво між вітчизняними та закордонними закладами навчання.

Отже, роблячи висновки з вищесказаного, адміністративно-правовий механізм управління в сфері освіти є необхідною умовою розвитку освіти в Україні. Адміністративно-правовий механізм управління складається з низки норм, які регулюють питання освіти і визначають напрями її здійснення у різних навчальних закладах, а також вектор діяльності органів, на які покладена уся відповідальність за сам процес управління системою освіти України.

Ключові слова: адміністративно-правовий механізм, управління, сфера освіти.

Статтю присвячено визначенню поняття «адміністративно-правовий механізм управління в сфері освіти». В процесі дослідження визначено його структурні елементи: педагогічний, правовий та адміністративно-управлінський, з'ясовано основні ознаки адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти. На основі чинного законодавства України визначено особливості адміністративно-правового механізму управління в сфері освіти України та запропоновано основні шляхи його удосконалення.

Статья посвящена определению понятия «административно-правовой механизм управления в сфере образования». В процессе исследования определены его структурные элементы: педагогический, правовой и административно-управленческий; выяснены основные признаки административно-правового механизма управления в сфере образования. На основе действующего законодательства Украины определены особенности административно-правового механизма управления в сфере образования Украины, а также предложены пути его усовершенствования.

Article is devoted to the definition of “administrative and legal mechanism of control in the field of education”. During the research its structural elements have been identified: pedagogical, legal and administrative. On the basis of current legislation of Ukraine features of administrative and legal mechanism of control in the field of education of Ukraine have been defined, as well as ways to improve it have been suggested.

Література

1. Словарь современного русского языка и литературы. – М. ; Л. : Изд-Наука, 1964. – Т. 16. – 1610 с.

2. Глумачний словник української мови. – К. : Аконт, 2000. – Т. 4 – С. 642–664.
3. Кузьмина Н. В. Очерки психологии труда учителя. Психологическая структура деятельности учителя и формирование его личности / Н. В. Кузьмина. – Л. : Изд-во ЛГУ, 1987. – 183 с.
4. Лазарев В. С. Управление образованием на пороге новой эпохи / В. С. Лазарев // Педагогика. – 1995. – № 5. – С. 12–18.
5. Адміністративне право : підручник / за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. – Х. : Право, 2010. – 624 с.
6. Юридична енциклопедія : в 6 т. / Редкол. : Ю. С. Шемшученко (голова редкол.) та ін. – К. : Укр. енцикл., 1998. – Т. 6 : Т-Я. – 2004. – 768 с.
7. Державне управління : Словник-довідник / заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. – К. : Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.
8. Енциклопедичний словник з державного управління / за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Троїцинського та ін. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.
9. Мирна Н. В. Опрацювання комплексного механізму державної регіональної політики / Н. В. Мирна // Державне будівництво. – 2010. – № 1. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kbivara.kharkov.ua/e-book/db/2010-1/doc/2/09.pdf>.
10. Чеканова Т. Д. Взаємодія адміністративних та політичних механізмів у системі управління охороною здоров'я : автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. : 25.00.02 / Т. Д. Чеканова. – О., 2008. – 20 с.
11. Голосніченко І. П. Адміністративне право України (основні категорії і поняття) : посібник / І. П. Голосніченко. – Ірпінь : [б. в.], 1998. – 108 с.
12. Коваль Л. В. Адміністративне право : курс лекцій / Л. В. Коваль. – 3-тє вид. – К. : Вентури, 1998. – 208 с.
13. Гончарук С. Т. Адміністративне право України : навчальний посібник / С. Т. Гончарук. – К. : [б. в.], 2000.
14. Адміністративне судочинство України : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. – К. : Істина, 2008. – 216 с.
15. Лазур Я. В. Поняття, сутність та елементи адміністративно-правового механізму забезпечення прав і свобод громадян у державному управлінні / Я. В. Лазур // Форум права. – 2009. – № 3. – С. 392–398. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2009-3/09Ijoudi.pdf>.
16. Ярмакі Х. П. Адміністративно-наглядова діяльність міліції в Україні : монографія / Х. П. Ярмакі. – Одеса : Юридична література, 2006. – 366 с.
17. Куріченко А. Ю. Генезис та сутність менеджменту в сфері освіти / А. Ю. Куріченко // Педагогика. – 2006. – № 46. – С. 21–24.
18. Про освіту : Закон України від 23.05.1991 № 1060-XII // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 34. – Ст. 451.
19. Про Національну доктрину розвитку освіти : Указ Президента України від 17.04.2002 № 347/2002 // Офіційний вісник України. – 2002. – № 16. – Ст. 860.

УДК 342.25; 342.34; 352.001.36

С. Вишневський,

здобувач

Маріупольського державного університету

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗУМІННЯ ПОНЯТТЯ ТА СУТНОСТІ ФУНКЦІЙ ОРГАНІВ САМООРГАНІЗАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ (ДЕРЖАВНИЦЬКИЙ ПІДХІД)

Дослідження концептуальних проблем місцевого самоврядування, його цілей, завдань та функцій є сучасній Україні є одним із найбільш значущих напрямів вітчизняної муніципально-правової науки та пов'язане з вирішенням цілого комплексу

завдань, які охоплюють понятійні, типологічні, системно-структурні, ціннісні та інші аспекти цього складного політико-правового явища. Останнім часом саме місцевому самоврядуванню надається характер провідного фактора в будівництві соціально-